

Número 112

FOR I FLAMA

**PÀTRIA
I AMOR.**

**LA HISTÒRIA DELS PRIMER
150 ANYS DEL CENTRE MORAL
I INSTRUCTIU DE GRÀCIA**

**150è ANIVERSARI,
QUE SEGUEIXI LA FESTA!**

Revista d'El Centre Moral i
Instructiu de Gràcia

Juny 2019

**Tot el 150 aniversari
a les teves mans**

150

El Centre Moral i Instructiu de Gràcia i la direcció de l'Or i Flama no es fa responsable dels continguts i les opinions manifestades pels redactors i col·laboradors de la publicació.

Direcció: Oscar Mejias

Correcció Ortogràfica: Marta Bayo

Maquetació: Sergio Martínez Villena

Disseny: Maria Mejias

Col·laboradors: Gloria Soto

Josep Mª Contel

Francesc Cid

Muntsa Farré

Lourdes Zamorano

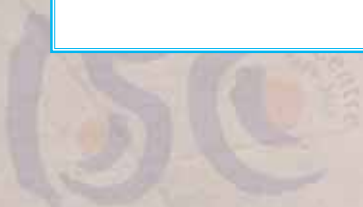
Adriana Vidal

Lluís Martín

Joan Galceran

Vicenç Navarro

Josep Aquilina

índex

EDITORIAL <i>Carlos Pablos</i>	4
150è ANIVERSARI	5
LA JUNTA INFORMA <i>Vocalia de Comunicació</i>	8
REVISTA DO DE PECHO	10
TEATRE <i>Vicenç Navarro</i>	14
CORAL <i>Lourdes Zamorano</i>	16
SANT MEDIR <i>Mar Puga</i>	17
PERET <i>Gloria Soto</i>	18
AURORA BERTRANA I SALAZAR <i>Marta Bayo</i>	19
ENCUMENISME I RELIGIÓ <i>Antoni Matabosch</i>	20
CARTES DES DE EL 3r PIS <i>Joan Galceran</i>	21
AGENDA <i>Programa d'Aniversari</i>	22
EL MEU BARRI <i>Marta Bayo</i>	25
HISTÒRIA DE L'ENTITAT <i>Gloria Soto</i>	26
SORTIDES CULTURALS <i>Adriana Vidal</i>	28
LLIBREFÒRUM <i>Muntsa Ferré</i>	32
TALLER D'HISTÒRIA <i>Josep Maria Contel</i>	33
VIVÈNCIES D'UN HOME SENZILL <i>Josep Aquilina</i>	34
RACÓ POÈTIC <i>Adriana Vidal</i>	35

**CARLOS PABLOS
(PRESIDENT)**

El dia 2 i 3 de febrer passat van ser dos dies inoblidables per tots, vull ressaltar l'exposició commemorativa dels 150 anys i l'espectacle que es va organitzar en ocasió de la nostra celebració.

Benvolgudes i benvolguts amics, Ja hem passat el primer tram de la celebració del 150è aniversari. Ha estat un temps de molta feina, però les felicitacions que hem rebut per la feina feta ens omplen d'orgull. No ha estat una feina de la junta, ha estat una feina de tots.

Fe, pàtria i amor, un títol que ens diu què han estat aquests 150 anys d'existència de la nostra Entitat, i que ha quedat explicat clarament a l'exposició.

150 anys, un projecte, una il·lusió. La preparació del muntatge d'aquest espectacle no ha estat fàcil, però una vegada més s'ha demostrat que amb ganes i força, tot és possible; barrejar fets històrics amb els fets que a la vegada passaven a la nostra Entitat, una feina on es veia clar què som, d'on venim i on estem.

Gràcies a tota la gent que ho ha fet possible.

El dia 2 va ser un dia per recordar, amb un magnífic pregó que la nostra estimada Mercè Comas ens va regalar des del balcó del Centre. Per primera vega-

da a la nostra història, el carrer estava ple; les colles de Cultura Popular de la nostra Vila van sortir al carrer i es va caminar pels carrers de Gràcia fins arribar al Centre, on ens van dedicar un gran regal, amb els seus balls i oferiments a El Centre, en motiu del nostre aniversari. Molts graciencs i graciencques ens van acompanyar i van gaudir d'uns moments inoblidables. Es va inaugurar l'exposició i després van gaudir a la sala d'actes d'un magnífic dinar, on es van fer reconeixements a moltes entitats, socis i autoritats que ens acompanyaven.

Per acabar, un magnífic espectacle fet en exclusiva per l'ocasió.

I arribem al dia 3 de febrer. A les 9 del matí es va celebrar una missa a la Sagrada Família, on es van viure moments magnífics que sempre recordarem. Després, ja arribats de nou al Centre, es va seguir amb l'acte institucional, on la música que ens van brindar les nostres corals, va donar un punt de solemnitat al dia. També uns antics exdansaires ens van

transportar a aquests anys en que la dansa era una part important del nostre dia a dia.

Tot seguit, el repartiment de les insígnies als nostres associats. Un dia per recordar, doncs la nostra Alcaldessa de Barcelona, la consellera de Cultura de la Generalitat i diferents autoritats ens van acompanyar i van poder compartir els moments emotius de la nostra celebració. Dos dies que no oblidarem, amb un seguit d'actes que continuarem oferint a tota la nostra gent. Actes que ompliran de vida el Centre i la nostra estimada Vila de Gràcia.

La celebració del nostre aniversari ens prepara pel repte de futur que tenim el deure d'assolir junts, per garantir el nostre futur.

Moltes felicitats.

- Carlos Pablos (President)

CELEBRACIÓ 150 ANIVERSARI

El passat 2 i 3 de Febrer vam celebrar el 150è aniversari de la nostra entitat. El cap de setmana va resultar un èxit en tots els sentits: tant pels actes organitzats, com la implicació dels socis de la casa. També destacable va ser la participació d'altres entitats graciesques, que van enriquir la festivitat al nivell que es mereixia.

El dissabte dia 2 vam poder gaudir un cercavila pels carrers del barri, que va concloure a les portes d'El Centre. Els assistents van poder escoltar en aquell moment el pregó d'obertura de

les celebracions, recitat des del balcó per l'actriu Mercè Comes. Acabat el pregó, els assistents van visitar la recent estrenada exposició del 150è aniversari de l'entitat.

El dinar dins la sala del teatre va reunir a més d'un centenar de socis que, en acabar l'àpat, i un cop bufades les espelmes, van esdevenir espectadors de la representació 150, *una il·lusió, un somni col·lectiu*, especialment creada per a la ocasió.

El dia 3 va succeir amb els ja tradicionals esdeveniments anuals

dels aniversaris a El Centre. Cal destacar que, en motiu de la especial celebració, aquest cop la missa es va oferir al Temple Expiatori de la Sagrada Família. A més, en la posterior entrega de medalles de la casa, els assistents van poder gaudir d'un parell de balls realitzats per ex-dansaires de la secció de l'Esbart d'El Centre, i una cantada de la nostra coral Baluern i de l'Orfeó Barcelonès.

Gràcies a tots els que van fer possible aquesta inoblidable celebració!

INSÍGNIES

Sr. Carlos Pablos:

Amb gran satisfacció, vaig rebre la seva trucada telefònica, per fer-me saber del 150è aniversari del Centre, del qual jo sóc soci fa gairebé 75 anys (febrer 2020).

He rebut l'Or i Flama núm. 111 amb tota la informació dels dies 2 i 3 febrer d'aquest principi d'any 2019.

Gràcies per la insígnia dels 75 anys de soci que em van fer arribar i gràcies també per la insígnia dels 50 anys de soci del meu fill David.

Els felicito per tot, per el programa d'aquest 150 aniversari tant important i per l'Or i Flama núm. 111.

Els desitjo un Gran Aniversari!

Salutacions a tots els socis del Centre.

VISCA EL CENTRE!

-Nicolau Casas Guilera

INSÍGNIES D'OR I BRILLANT:

Nicolau Casas Guilera

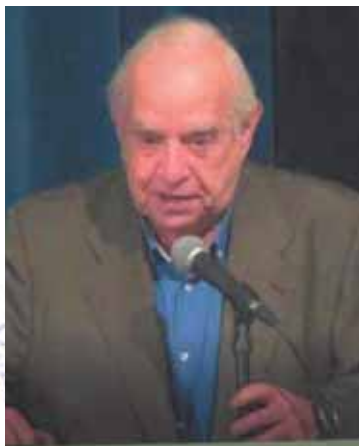
INSÍGNIES D'OR:

David Casas Valls

Alfonso E. Legaz Moyano

Francisco Olius Cuchi

Núria Vidal Viltró

INSÍGNIES DE PLATA:

Josep M. Barrado Ortiz
M. José Barrado Ortiz
Jaume Borràs Fornaguera
Núria Caselles Alcón
Iolanda Fontanillas Yuste
David Gallach Gesto
Víctor Planas Serra
Albert Saboya Cabestany
Alba Sarabia Casellas
Ibán Sarabia Casellas

INSÍGNIES DE SOCIS:

Helena Flo Monteaguado
Alba Gibert Roca
Cèlia Gómez Ordóñez
Berta Martínez Gil
Mònica Vila Cocoví

LA JUNTA US INFORMA...

A la Junta del Centre hem tingut noves incorporacions:
Rosa Alcober com a Sotstresorera
Albert Badia com a Vocal d'Esports
Josefina Altes com a Vocal d'Igualtat de Gènere

S'hauran de dur a terme diferents obres d'adequació i millora al Centre:
A la Sala d'actes, es canviarà el terra per causa de les termites, s'arreglaran les parets de l'escenari i es posarà un generador perquè la sala no es pugui quedar mai a les fosques. Totes aquestes obres tindran una subvenció per part de l'ICUB del 60% del seu total.
També fora d'aquesta subvenció, s'han d'arreglar el terra de la sala del Tennis Taula i el clavegueram general, on hem detectat un problema important.
Les obres es realitzaran, si no hi ha contratemps, durant el mes de juliol d'aquest any.

També ens plau informar-vos que, en aquest 150è aniversari, El Centre ha estat guardonat amb la medalla d'honor de l'Ajuntament de Barcelona, a petició del Districte de Gràcia. Un gran honor per la nostra entitat.

El Centre cada vegada està més involucrat en la protecció del medi ambient. Com a exemple d'això és la utilització de productes de neteja ecològics i de plats i gots compostables, substituint els de plàstic.

La secció de tennis taula al mes de juny, ha participat en els campionats d'Espanya de Tennis Taula.

El grup de teatre, al mes d'agost, està convidat al Festival Internacional de Teatre Amateur de Girona (FITAG).

L'exposició del 150è Aniversari recorrerà diferents espais de la Vila perquè pugui ser visionada pel màxim de gent possible. Aquí us deixem el quadre amb les dates i els llocs que tenim.

DATA	LLOC
27 MAIG - 14 JUNY	ORFEÓ GRACIENC
17 JUNY - 28 JUNY	DISTRICTE
SETEMBRE	VIOLETA
16-30 NOVENBRE	LLUÏSOS DE GRÀCIA
PENDENT DE CONFIRMAR	FUNDACIÓ FESTA MAJOR

El passat dia 27 de març, i dins dels actes commemoratius del 150 aniversari del Centre, va tenir lloc a la nostre Entitat la celebració del Dia Mundial del Teatre. Aquest dia vam ser acompanyats per la Presidenta de la Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya, Montserrat Condeminas, pel President de la Federació d'Ateneus de Catalunya, Salvador Casals i pel President de la Associació d'Actors i Directors de Teatre, Àlex Casanovas. En el transcurs de l'acte, el Grup de Teatre i Poesia, va presentar unes lectures dramatitzades de diversos comptes de Jorge Bucay.

Aquest grup d'actrius i actors del Centre han estat convidats a participar a la Fira de Teatre que es celebrarà a Girona el proper mes d'agost. En acabar l'acte, tots els assistents van compartir una copa de cava i van poder visitar la exposició commemorativa del 150 aniversari del Centre.

-Eduard Saboya

ENTREVISTA A VÍCTOR CLOTET I SERGI SABOYA

Com sorgeix la idea de reeditar la Revista?

Sergi: La idea inicial va sorgir d'una nit de festa. Entre una copa i una altra li vaig preguntar al Víctor què li semblaria muntar una revista. Ell em va mirar com si m'hagués tornat boig, i això que encara no érem conscients de la feina que suposa una revista musical! Però ens va motivar molt la possibilitat de fer un gran espectacle i, a més, de fer un regal a El Centre en el seu 150è aniversari.

Víctor: Tot va anar com molt rodat, perquè se'ns va ocórrer portar a terme una revista, i donava la casualitat que venien els 150 anys de la casa. Així que vam pensar que quina millor manera que poder celebrar-ho junts així.

Tots dos sou molt joves. Què recordeu d'aquelles revistes?

S: Jo el que puc recordar és que el Francesc Carreras em va proposar de sortir a l'última revista, a l'any 2000. Actuava només 20 segons, amb el meu vestit amb pantalons daurats, però tinc molt present l'ambient que s'hi respirava. Era genial! Mentre no arribava el meu moment d'actuar, em quedava entre bambolines mirant tots els balls i pensava que m'encantaria ser més gran per poder estar a l'escenari ballant-los. I ara que tenia la oportunitat de fer-ho, no volia deixar-la escapar. Volia fer realitat allò que vaig veure.

V: Jo no vaig viure la revista des de l'escenari. Així sí, la tercera obra que vaig veure aquí a El Centre va ser la revista "Jo qué padre". Allò em va deixar molt sorprès.

Així doncs, com heu fet la selecció dels balls de revistes passades?

V: Amb el Sergi vam començar a fer un treball de camp en el que vam treure tots els vídeos de les revistes anteriors, que el Lluís de Sanaspleda ens va passar a DVD. Ens va empassar-nos hores i hores mirant-los. No només volíem veure els balls, sinó la idea de com era la revista abans i què podíem aprofitar ara.

S: Ens vam centrar en els balls mítics, aquells que la gent podia recordar més. També per fer un homenatge a tots als qui havien portat a terme aquelles revistes musicals. El problema va ser que, després de veure tots els vídeos i fer la tria, ens vam adonar que teníem una llista de 21 números de les antigues revistes! Estava clar que havíem de retallar.

I d'aquests 21 balls, n'hi ha algun que us hagi fet especial llàstima deixar fora?

S: Sí que ens han quedat, però sempre diem que encara som joves i tenim moltes revistes per fer. (Riu)

V: El último tranvia era un que teníem a punt, però vam haver de retallar-lo.

S: També volíem fer un ball homenatge a tots els que van fer possible les anteriors revistes, però com que preteníem fer una cosa més festiva, vam voler fer aquest recordatori a 30 anys de revistes en format presentació a l'inici.

Una cosa ha canviat: ja no hi ha obra teatral entre balls.

V: Nosaltres teníem clar que, si fèiem la Revista, havia de ser més amena i més dinàmica.

Anys enrere hi havia la obra entremig de cada ball. Però això, a dia d'avui s'hagués fet massa llarg. **El públic de fa vint anys no és el mateix que ara. Ens hàviem d'adaptar als nous temps.**

S: Hem volgut agafar els punts forts que hi havia a les revistes anteriors i afegir-hi el nostre toc.

V: La nostre idea era posar a la revista un mestre de cerimònies. El mateix any de pensar en la revista just havíem anat al El Molino, a veure un espectacle on hi sortia la Merche Mar, i la nostra idea va ser fer una cosa similar. Algú que conduís la revista, però que tampoc sortís tota l'estona, per així poder donar pas a altres esquetxos.

S: Sabíem que potser no hi hauria fil argumental, però també volíem que el Víctor pogués participar en alguns balls. Així que, en els moments que ell no podia sortir vam decidir inventar-nos esquetxos frescos, divertits i una mica "picants". **El que no volíem era que la part de text sobrepasés en extensió la part de ball. Al final ens ha quedat hora i mitja de música per uns tres quarts d'hora de text.**

Per què el nom Do de pecho?

S: El nom el va pensar el Víctor. Teníem dos noms més en ment: La vie en Roge i Molino El Centre. Però jo, quan vaig sentir el nom de Do de pecho em va encantar, i en castellà ens donava un toc més "revistero". A més, ens agradava perquè en un nom recollíem diversos aspectes de la revista: el "Do", que representa la música, i el "Pecho" que representa el vestir, la poca roba o els escots que s'hi poden veure.

Quanta gent hi participa a Do de pecho?

V: L'equip Do de pecho som més de vuitanta persones, entre artistes, gent de vestuari, gent que ens ha ajudat amb la il·luminació i l'escenografia, els tècnics...

S: Sí, som més de seixanta sobre l'escenari, i al voltant de vint col·laboradors.

Entrades exhaurides i una acollida del públic espectacular. Us esperàveu aquest nivell d'èxit?

V: Bé, en el procés de crear Do de pecho hem passat per diferents etapes emocionals i, a mida que anàvem muntant, ens venia al cap la pregunta de si agradaria, o si estariem a l'alçada. Hi havia moltes expectatives. Jo li deia al Sergi que la revista podria agradar més o menys, però que era innegable que a nivell estètic és preciosa i que visualment es veu treballada.

S: Jo estic molt content perquè totes les hores dedicades, després de veure la reacció del públic, queden totalment pagades. Crec que si les coses es treballen i es fan bé, molt malament hauria d'anar per tenir un resultat negatiu. Però potser tant positiu com ha sigut, tampoc ho vèiem a venir.

V: El que segur que no ens esperàvem és el públic de peu cada dia i aquest nivell d'eufòria que ens hem trobat. **Ens han encantat frases com "hem oblidat els problemes durant aquesta estona". Només per això, ja val la pena.**

S: Sobretot ens ha sorprès la gent que ens ha dit que repetirà i que portarà més gent.

Vist l'èxit, s'ha plantejat ampliar dates de representació?

S: De moment hi ha tres dates confirmades, que són el primer cap de setmana d'octubre. Però sí, estem a l'espera de saber si podem fer-la un cap de setmana més.

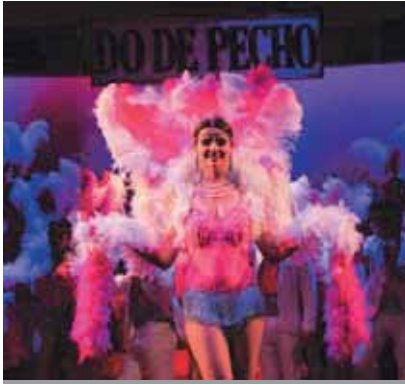
Última pregunta: us agradaria tornar a dirigir una altra revista en el futur?

S: Jo sí, però hauria de ser amb el Víctor. No hi ha una altra opció.

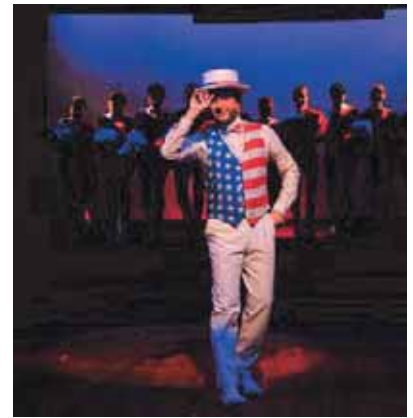
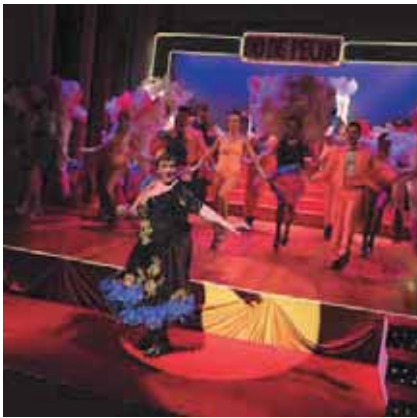
V: Jo també, per suposat.

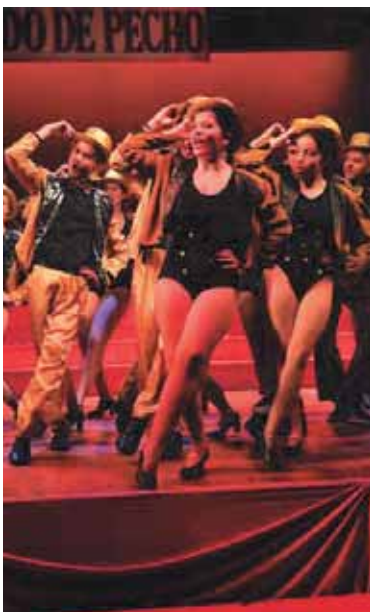
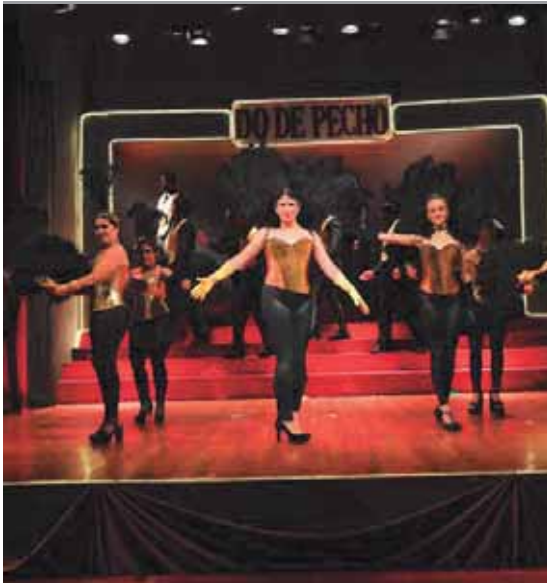
S: També m'agradaria que, ja que hi ha hagut molta gent que no ha pogut participar en Do de pecho, poder donar la oportunitat que participin en una següent edició. I si la gent és igual de complidora i col·laboradora com ho ha estat en aquesta, i amb la disposició que han mostrat de fer hores i hores d'assaig, jo em comprometo a repetir. Però no estem parlant de dos o tres anys, eh! Ho deixem més cap al 2025. (Riu)

DO DE PECHO

BENVINGUTS, AIXEQUEM EL TELÓ!

A les acaballes de l'hivern hem començat els actes del 150è aniversari de l'Entitat. La secció de Teatre, amb mateix esperit que des de la seva fundació pocs anys després de la de "El Centre", va posant el seu gra de sorra per fer l'esdeveniment més brillant i participatiu.

El dia 2 de febrer, vàrem presentar als assistents al dinar inaugural del 150è aniversari, l'espectacle teatral, creat expressament per l'ocasió, "150, una il·lusió, un somni col·lectiu". A la velocitat de 32" per any, s'hi va poder viure la història de "El Centre" i de tot el que l'ha envoltat històricament. Particularment, celebros la bona acollida que ha tingut i,

per la part que m'afecta, he d'agrair l'esforç de tots els participants, que van superar les 45 persones. Tot un repte. Uns dies després començàvem el que s'anunciava, per aquest 150è, com a "Teatre del Record: Trilogia i un divertiment". S'ha recuperat "La Dama del alba" una obra molt rellevant amb un final que fa reflexionar sobre el destí i la mort. El gran conjunt d'actors i actrius de totes les edats demostren la potència del grup de Teatre. Vàrem substituir un "Testimoni de càrrec" per un "Sol entre ombres, un tribut a Jekyll & Hyde". El musical va pujar de nou a l'escena: un potent esclat de música i veus en

Per necessitat sobrevinguda, es va canviar un Londres judicial per un Londres de carrers emboirats, un acusat d'assassinat, per uns assassins inesperats.

directe, que dona més empenta a la nova àrea de teatre. Però ... “Testimoni de càrrec” tornarà... tenim un assassinat pendent.

Igual que altres anys, la secció participa en el dia Mundial de Teatre, aquest cop amb sessió doble. Això sí, amb la particularitat que els dos actes es celebren a l'Entitat. El primer, el 26 de març, en el qual participen una representació de les entitats de Gràcia i organitzat per l'Ajuntament de Barcelona/ Districte de Gràcia, amb una lectura dramatitzada de Joan Brossa “Al Canigó ja no hi ha àguiles”. I, a l'endemà, l'acte organitzat per la Xarxa de Teatres Amateurs de Catalunya, on es farà un tastet de la propera representació de “Poesia i Teatre”. Seguint la Trilogia memorial, torna a l'escenari “El criat de dos amos” de Goldoni, una obra que ja va marcar una època a “El Centre”. No us podeu perdre l'adaptació d'un clàssic etern “Macbeth” pel Grup de Joves, que

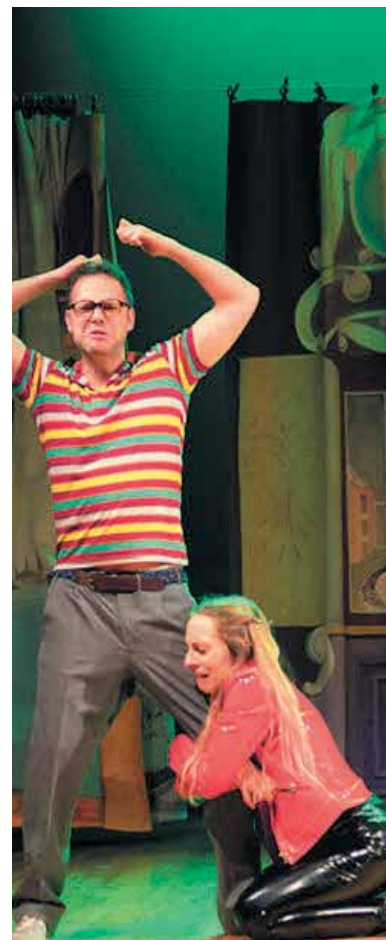
segur serà una mostra de bona interpretació, direcció i posada en escena. I tampoc el final de curs del Taller.

Hem d'acabar. Arribem a les darreres ratlles, però volem fer un record a un company que des de la part tècnica sempre tenia un somriure i ens va deixar de forma ràpida i sobtada: en José Manuel. An record per a tu que perviuràs entre bambolines.

Però com el Teatre segueix, us aconsello que us reserveu a l'agenda un o diversos dies dels dos caps de setmana de final de juny... la festa pot ser gran. I ja ho sabeu: guanyem salut! Vine al Teatre.

En ple inici d'estiu donarem un Do de Pit, o potser serà un “Do de Pecho”!!!

-Vicenç Navarro

LA NOSTRA HISTÒRIA: CORAL BALUERN

En el número anterior de la revista, vam aprofitar per fer un breu repàs sobre la història de la Coral Baluern.

El pas inexorable dels anys i les vicissituds pròpies de l'edat, han fet que alguns cantaires hagin deixat de forma definitiva o temporal la Coral.

La nova junta es va posar en marxa ràpidament, per tal de fer front a la situació i d'altres inconvenients que es presentaven, amb il·lusió renovada i plantejaments diferents per assolir nous reptes.

Poc a poc, anirem introduint petits canvis en la forma, la presentació i el repertori, adequant-los al nombre de cantaires que, sortosament, anem incorporant. Els que ens seguiu habitualment, ja ho haureu pogut comprovar en alguna de les darreres actuacions, en el Petit Concert de la Inmaculada i en el Concert de Nadal.

Com ja sabeu, tots els canvis requereixen d'un temps d'adaptació i millora del que ens proposem fer. Us demanem ens feu confiança, i una mica de la vostra paciència. Tenim bons propòsits i moltes expectatives per aconseguir que en les futures actuacions vosaltres gaudiu tant o més que nosaltres i ens vulgueu acompanyar en aquesta nova etapa, com ho heu fet sempre.

ANIMEU-VOS, VENIU A CANTAR!!
VOLEM SER MOLTS I..... MOLTS AMICS.
COMPTEM AMB VOSALTRES!!!!!!!

-Lourdes Zamorano

SANT MEDIR!!

Després de 50 anys de riures, de nervis, de caramels, de nens, de famílies, de Gràcia, del Centre, d'amics, de camions, de cavalls... després de 50 anys de tantes emocions, La Colla Els Amics ha decidit celebrar aquest aniversari de la millor manera. Gràcies a Sant Medir, any rere any aprenem que compartir és la característica més maca que descriu la festa perquè siguis un avi, un nen o una persona jove, a Sant Medir estimes i quan regales amor a les persones i elles et tornen somriures, no necessites més recompensa. És per això que la Colla ha fet 50 anys i és per això que ho hem celebrat de la millor manera. La innovació dels camions ha donat vitalitat a la colla, compartint la bandera de la federació juntament amb la Colla de la Parròquia hem pogut mostrar un dels principals valors d'aquesta festa, de la mateixa manera que ho vam fer donant obsequis als membres de la colla, l'esmorzar i el dinar en

família del dia de la festa més dolça, on cada vegada som més membres els que ens reunim per celebrar-ho ha sigut més especial que mai, perquè ja són 50 anys que mantenen aquesta tradició. No ha estat fàcil preparar tantes coses noves i tampoc ha estat fàcil fer que els 50 anys hagin estat genials. Però tot esforç, sempre té una gran recompensa, i si alguna cosa té aquesta colla, és que fem el que fem, sempre acabem vivint moments màgics, és per això que aquest any 2019, Sant Medir ens ha fet brillar. Escriuria: "Fins a l'any vinent!", però Sant Medir és tot l'any.

Visca la Colla i visca Sant Medir!

-Mar Puga

PERET YO SOY LA RUMBA

El film comença amb la fotografia de Peret: “Senyores i Senyors, bona nit” i, a continuació, les filles i nétes de Peret, a dintre d’un taxi, donen una passejada pel Raval i conversen amb el taxista: “Tots els taxistes estimaven molt en Peret”. “Sí” diu la filla Rosita, al mateix temps que refereix: “La seva vida era la música i la família. Ell es cuidava de totes nosaltres”.

Pere Pubill Calaf va néixer el 26 de març de 1935, a les barraques conegudes com “Les Corrales”, a Mataró. “Allí no hi havia més que fam i rates”, explica l’artista. Al poc temps la família es trasllada a Barcelona, al barri del Raval, on passa molta part de la seva vida, alternant amb estances a Mallorca, Eivissa, Menorca i Vic.

Peret, abans d’arribar al món de la cançó, segons ens explica “perquè li van proposar”, havia fet diversos oficis. Però sobretot de venedor amb el seu pare.

“Vaig vendre el meu primer vestit d’home quan tenia 12 anys. (...) Era això o robar”.

Va gravar el seu primer disc quan tenia 22 anys i, amb el seu estil personal, es va guanyar molt ràpidament l’escalf del públic. En Peret crearà un ritme propi: la Rumba Catalana. Una barreja de Rock, d’Elvis i de ritmo caribeny, del cubà, Pérez Prado, que es caracteritzarà per la seva manera de tocar la guitarra i de fer el ventilador, juntament amb els palmers que l’acompanyaven, fent el compàs i contra compàs. El seu èxit era tal que el van proposar per anar

a cantar a Eurovisió. El 1974 hi participarà amb “Canta y sé Feliz”.

Són molts els que van créixer ballant “Una lagrima cayó en la arena” o “Borriquito com tu”, per citar algunes de les cançons que el van fer popular arreu d’Espanya. En Peret sempre es va sentir molt orgullós de les seves arrels: “Tinc la sort de tenir tres idiomes: espanyol, català i caló”, afirma. I, si bé la major part del seu repertori va ser en castellà, també va cantar en català i caló.

Una de les escenes que no podia faltar a la pel·lícula és l’actuació on canta “El meu Amic”, dedicada al seu pare, present a l’actuació i molt emocionat d’escoltar el seu fill.

En una altra, escoltem “Quién me puede asegurar”, i l’explicació que dona de la lletra de la cançó: una reivindicació dels gitanos, amb un intent de posar-los en igualtat amb els païos, com es comprova en escoltar la lletra: “quién me puede asegurar que los gitanos no engañan, como lo hacen los demás”.

Arriben la fama i els diners; i el 1976, compra la finca a Mataró

on hi va passar molts anys. “Ara, no venim perquè el trobem a faltar i es una mica dolorós” ens explica la família. Van ser anys de molta activitat artística que s’aturaren quan abandona la cançó i, durant un temps, es dedicarà a la religió i comença a predicar per la Església Evangèlica de Filadèlfia en el nom de “Germà Pere”.

A l’any 1991 tornarà als escenaris i, ja sense parar. Concerts, col·laboracions, reconeixements públics. Fins que el 27 d’agost de 2014 va marxar.

Vaig acudir a rendir homenatge a Peret, a l’Ajuntament de Barcelona, i en el llibre de condolences vaig posar aquestes paraules amb les que acabo l’article: “Una llàgrima i moltes mes cauen en la teva memòria, per tants records de rumba, d’infància, en espanyol, en català, en caló. Al 1992 vindria “Gitana Echicera” a la clausura d’unes olimpíades que, igual que tu, ja pertanyen a la història. PERET, GUAPU, GITANO, gràcies per tants bon moments. Descansa en Pau.

-Gloria Soto

AURORA BERTRANA I SALAZAR

Filla de l'escriptor Prudenci Bertrana, va passar la seva infància a Girona, on havia nascut el 29 d'octubre de 1892. Quan acabà l'escola volia ser escriptora, però el seu pare s'hi va negar i començà a estudiar música a Barcelona. Va triar el violoncel. Durant un temps es va guanyar la vida tocant de matinada en un terset de senyorettes als locals nocturns barcelonins. L'any 1923 va marxar a Ginebra per seguir els estudis de música. La seva amistat amb Lluís Nicolau d'Olwer, exiliat de la dictadura de Primo de Rivera, la va animar a escriure. Sobrevivia tocant als hotels dels Alps. En una actuació per a la ràdio va conèixer l'enginyer elèctric Denys Choffat, amb qui es va casar el 30 de maig de 1925. L'any 1926 després de llegir *Le Mariage de Loti* de Pierre Loti, decideixen instal·lar-se a la colònia francesa de Tahití. Fruit de l'experiència, escriu el seu primer llibre "Paradisos oceànics". Una dona que escriu sobre països exòtics, i que per primer cop fa una aproximació a la mítica dona polinèsica, va causar una forta impressió. El 1930 s'instal·len a Catalunya i continua escrivint novel·les, fent conferències i col·laborant en publicacions de l'època. En va sortir "L'illa perduda" on s'integren els elements d'aventura i romanticisme propis de la literatura dels mars del Sud. El 1933 es presenta com a candidata al Congrés de la República per Esquerra Republicana, però en va sortir derrotada i va abandonar l'activitat política. L'any 1935 marxa al Marroc tota sola per estudiar l'ànima de la dona musulmana i descobrir el concepte que en té l'home mu-

Si bé el seu pare, Prudenci Bertrana, s'havia oposat a que Aurora escrivís, van col·laborar tots dos en l'experiència d'escriure conjuntament una novel·la repartint-se els capítols.

sulmà, el qual, segons diu, els nostres homes conserven. Fruit d'aquest viatge, on visita harem, bordells i presons, serà el seu llibre "El Marroc sensual i fanàtic". Monsieur Choffat, tal com ella l'anomena, es va passar a la zona franquista i des d'aleshores van quedar separats. L'any 1938 emprèn sola el camí de l'exili.

A Suïssa col·labora en publica-

Quan esclata la guerra, el 1936, torna a Barcelona on acaba sent redactora en cap de "Companya", revista femenina del PSUC.

cions de Ginebra i Lausanne. Escriu tant en francès com en català i fa traduccions al castellà. L'experiència de la II Guerra Mundial queda recollida en les seves obres "Camins de somnis", "Tres presoners" i "Entre dos silencis". Durant temps s'està a Prada per poder visitar la seva mare a Andorra. Aquí manté relació amb Pau Casals i Pompeu Fabra.

El 1949 obté el permís per tornar a Catalunya. El 1970 es porta al cinema la seva novel·la *Vent de gup* amb el títol *La llarga agonia dels peixos fora de l'aigua*, protagonitzada per Joan Manuel Serrat. Va escriure la biografia del seu pare "Una vida", va participar en els primers jurats del premi Prudenci Bertrana i va escriure les seves pròpies memòries. El segon volum es va publicar pòstumament.

Durant els anys 70 va venir sovint a l'Ametlla del Vallès. Era gran amiga d'en Josep Badia Moret. Es formaven tertúlies amb amics i coneguts, Joan Alavedra, Josep Mª Mas, el matrimoni Llauredó, etc. Era una dona que sorprenia per ser avançada en el seu temps, progressista, lliberal i amb unes idees clares i excepcionals adreçades sempre a la dona. En resum, una persona molt interessant. En tinc un molt bon record. I us recomano la seva biografia. És un llibre molt especial.

-Marta Bayo

DIÀLEG DOCTRINAL ENTRE RELIGIONS:

Després dels desastres de la I Guerra Mundial, sorgí un corrent de pensament que criticà fortament l'individualisme modern i insistí en la dimensió de diàleg i de relació entre les persones humanes.

Té com a objectiu la doctrina, les creences, de les diferents religions. Es tracta de la forma de dialogar més difícil, on hi ha hagut molts intents o assajos, però que gaire bé està tot per fer. El diàleg sobre les creences ha madurat molt en l'àmbit ecumènic, però entre religions amb prou feines s'ha esbossat. Hi ha, a nivell mundial iniciatives de diàlegs entre cristians i budistes, i cristians i musulmans. També trobades entre les tres religions monoteistes. A Catalunya s'han anat desenvolupant iniciatives de qualitat a la Facultat de Filosofia i Blanquerna de la Universitat Ramon Llull.

Jo no em puc realitzar si no és en contacte amb l'altre. L'home no és simplement un individu aïllat, sinó una persona, un conjunt de relacions en profunditat. L'home i la dona han estat creats a "imatge i semblança de Déu" capaços de tenir relacions amb els altres, amb Déu, amb el món i amb un mateix. Per tant, sense diàleg i la relació amb els altres no es pot assolir una plena humanitat.

Què NO és el diàleg doctrinal?

No és una negociació, perquè aquesta cerca arribar a un compromís, a un pacte. En canvi, el diàleg intenta anar a fons en la mútues posicions i aprendre de l'altre.

-No és un debat i encara menys una polèmica, en

la que generalment hi ha un guanyador i un perdedor. Es cerca vèncer a l'altra, no convèncer-la. En el diàleg no hi ha aquesta estratègia, tots guanyen i ningú perd. El diàleg no és pura comunicació verbal, sinó una dada fonamental del pensament i de l'existència humana.

-No és una simple conversa, en la que només s'enraona exposant els punts de vista, sense cap compromís, generalment.

El diàleg és més exigent, implica compromís, anar a fons en els temes, es cerca la veritat.

-No és només una trobada, on els temes a tractar sovint són complementaris.

El diàleg se sol fer en el marc d'una trobada i les trobades poden donar peu a un diàleg, però no és el mateix. La intenció dels que es troben és essencial a fi que existeixi un diàleg.

-No és només un exercici de tolerància. La tolerància és un pressupòsit necessari perquè existeixi diàleg, tot i que corre el perill d'anestesiàr les relacions, acceptant que tot és bo perquè tot s'ha de respectar. El que es necessita és una veritable consciència de la llibertat religiosa. Però el diàleg va més enllà d'aquests dos pressupòsits.

-Antoni Matabosch

Què SÍ és el diàleg interreligiós doctrinal?

... "Una comunicació entre persones, grups o comunitats

... en una atmosfera de sinceritat, mútua confiança, respecte a la diferència, reciprocitat i llibertat,

... que implica un coneixement de les posicions dels altres

... i un compromís en la fe respectiva

... en la que, arrelats en la pròpia identitat

... s'aposta per l'obertura a les posicions dels altres

... i en la que els dialogants pretenen ajudar-se mútuament per una millor comprensió de la veritat."

ELS VALORS DELS ESCACS

“Els escacs és un esport que permet competir directament dues persones sense que l’edat, el gènere o la posició social siguin elements que donin avantatge a cap d’elles.”

“Transversalitat” és un terme que s’ha incorporat al llenguatge col·loquial, bàsicament de la mà dels polítics. La transversalitat en la política vol dir una ideologia que no accepta el clàssic patró de dretes i esquerres. “Transversalitat” també defineix polítiques inclusives i accions per equilibrar els drets i deures dels homes i les dones.

Aquest valor fa dels escacs quelcom singular en el món de l’esport.

Un mateix tauler i les mateixes peces malgrat que qui hi hagi a cada banda sigui home o dona, jove o adult, ric o pobre

Que l’edat no és impediment per compartir els escacs es pot veure en una de les fotografies que acompanyen aquest article. Es va fer fa pocs dies a la nostra sala de joc. Es disputava la Lliga Catalana d’escacs, i el nostre equip B defensava el matx contra el Catalunya B a la Segona Divisió de Catalunya. S’hi pot veure d’esquerra a dreta; Josep Monedero 81 anys, (treballador jubilat) Rubén Seca 27 anys (director de cinema) Joan Segura 91 anys (empresari jubilat) i Víctor Moreno 12 anys (estudiant). Monedero i Moreno varen guanyar, Seca i Segura varen empatar, i tots quatre varen poder compartir amb la resta de jugadors el seu protagonisme en el triomf de l’equip. Convindreu que és difícil trobar un altre esport que permeti això.

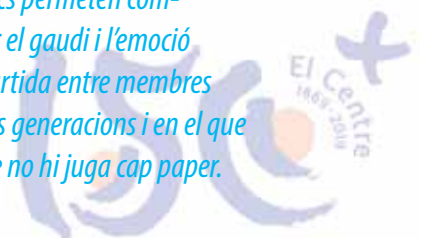
Demostrada la transversalitat d’edat, ara li toca a la de la posició social. Els escacs són un esport barat, un tauler i un joc de peces són suficients i es poden adquirir per 8 €, i qualsevol taula i dues cadires serveixen. Naturalment per mantenir un club com el Tres Peons són necessàries unes quantes despeses més, però que, repartides entre els jugadors, resulten assequibles per la majoria, però no per a

tothom. Per això quan algú no pot pagar la quota social, no se li cobra fins que pugui tornar a fer-se’n càrrec. Al tercer pis de “El Centre” podeu trobar-hi, catedràtics d’universitat, empleats a temps parcial, magistrats de tribunals, persones en risc d’exclusió social, advocats penalistes, aturats, arquitectes, porters d’edificis... en definitiva, tota la gamma d’ocupacions i situacions laboral imaginables, sense que aquestes tinguin el més mínim efecte respecte al desenvolupament de les partides. Ni mirant l’altre fotografia podem intuir a què es dedica cada jugador, perquè els escacs els igualen a tots.

Queda només parlar de la transversalitat de gènere, però aquesta requereix molt espai i ho deixem pel proper article.

-Joan Galceran

Els escacs són integradors, i no únicament en el marc de la competició, sinó també en el de la família, i en el dels amics. Els escacs permeten compartir el gaudi i l’emoció de la partida entre membres de diferents generacions i en el que el gènere no hi juga cap paper.

AGENDA D'ACTIVITATS EN MOTIU DEL 150è ANIVERSARI

COMISSIÓ D'HONOR

Excma. Sra. **Ada Colau**, Alcadesa de l'Ajuntament de Barcelona

Il·lm. Sr. **Eloi Badia**, Regidor del Districte de Gràcia

Il·lm. Sr. **Gerard Ardanuy**, Regidor-President del Districte de Gràcia

Mons. **Joan Josep Omella**, Cardenal de Barcelona

Sr. **Agustí Tenllado**, Ex-president de l'Entitat

Sr. **Antoni Fàbrega**, Ex-president de l'Entitat

Sr. **Esteve Camps**, Ex-president de l'Entitat

COL·LABORADORS

Taller
d'Història
de Gràcia
CENTRE D'ESTUDIS

5 MAIG 2019

[4] **Organització Mostra de Teatre Infantil.** Col·laboració amb la Federació de Grups de Teatre Amateur

[10, 11 i 12] **Representació de l'obra "Macbeth" de William Shakespeare**

[11] **Ruta Berenguer a Gràcia i dinar a El Centre.** Taller d'Història de Gràcia

[16] **Sopar tertúlia "Gaudí, soci d'El Centre"**

[18] **Concert de jazz.** Fundació Catalana de Jazz Clàssic

[19] **Visita a la Sagrada Família**

[25 i 26] **Representacions del Taller de Teatre**

[30] **Jam Session.** Fundació Catalana de Jazz Clàssic

6 JUNY 2019

[1] **Mostra activitats al carrer i arrossada popular**

[2] **18:00h · Concert Estiu Coral Baluern**

[7 i 8] **Sortida Visites Culturals al Delta de l'Ebre**

[21, 22, 23, 28, 29 i 30] **Teatre pel record: trilogia i un divertiment. Revista musical: "Do de pecho"**

[27] **Jam Session.** Fundació Catalana de Jazz Clàssic

\\ Al llarg del mes de juny també es farà:

Partit CE Europa vs Entitats de Gràcia -El Centre, Lluïsos de Gràcia, El Cercle, Orfeó Gracienc, Fundació Festa Major de Gràcia, Federació de Colles de Sant Medir-

7 JULIOL 2019

[6] **Concert de Jazz.** Fundació Catalana de Jazz Clàssic

[8 al 14] **Torneig Social de Tennis Taula**

8 AGOST 2019

[-] **Torneig de Tennis Taula de la Festa Major de Gràcia**

[-] **Torneig de Festa Major d'Escacs**

[-] **Premi a un carrer guarnit amb motiu del 150è Aniversari**

9 SETEMBRE 2019

[4, 5 i 6] **Teatre pel record: trilogia i un divertiment. Revista musical: "Do de pecho"**

[11] **Celebració Diada Nacional amb les entitats graciencques**

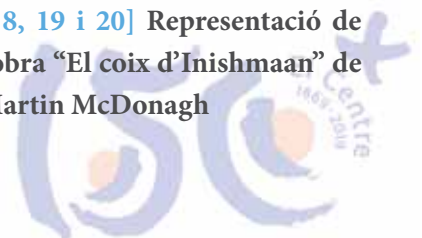
[28] **Dinar d'inici de temporada de les Sortides Culturals i resum fotogràfic de la temporada 2018-2019**

10 OCTUBRE 2019

[5] **Dinar en record de totes les activitats desaparegudes. Trobada i projecció**

[19] **Sortida a Montserrat amb motiu del 150è aniversari**

[18, 19 i 20] **Representació de l'obra "El coix d'Inishmaan" de Martin McDonagh**

11 NOVEMBRE 2019

[8, 9 i 10] Teatre pel record: trilogia i un divertiment: "El cafè de la marina" de Josep Mª de Sagarra

[9 i 10] Matinal del Grup de Teatre

[16] Sopar del Grup de Teatre 135è aniversari

12 DESEMBRE 2019

[1] Lectura dramatitzada "Los Pastorcillos de Belen" amb la col·laboració de l'Orfeo Barcelonès i la Coral Baluern

[3] Inauguració del Pessebre

[6, 7 i 8] Representació de l'obra "El nom" d'Alexandre de La Pate-llièrre i Mathieu Delaporte

[8] Festivitat de la patrona d'El Centre 150è aniversari

[14, 15, 21, 22, 23, 26, 27, 28, 29 i 30] "Els Pastorets" de Folch i Torres

1 GENER 2020

[2, 3 i 4] "Els Pastorets" de Folch i Torres

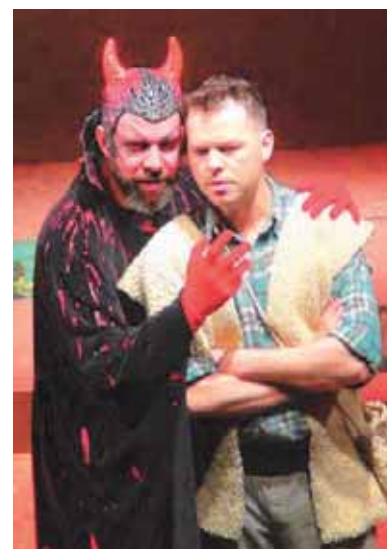
[10, 11 i 12] Representació del Grup de Teatre.

2 FEBRER 2020

[2] Missa de cloenda dels actes del 150è aniversari i acte institucional.

A les set de la tarda concert dedicat al soci.

[7, 8 i 9] Representació de l'obra "La senyora Florentina i el seu amor Homer" de Mercè Rodoreda

LA PLAÇA DE FERNANDO DE LESSEPS

Aquesta plaça ha estat el centre de la meua vida. Fins als 25 anys vaig viure a la part de dalt (Maignon, Sarjalet i amunt cap al carrer Valldoreix) i un cop casada a la part de baix (Príncep d'Astúries, al recte de Guillem Tell).

Tinc uns records maquiíssims d'aquesta plaça. De petita em semblava grandiosa. Una part era la continuació del carrer Salmerón, amb uns plàtans superbs, cases d'arquitectura modernista, algunes de les quals encara es conserven i l'església d'Els Josepets. Pujant per Salmerón es trobava a mà esquerra la gàbia d'ocells, que era el Metro. L'ascensor era impressionant. Una plataforma on hi cabíem ben bé 50 persones. I, al davant, el cinema Roxi, que a mi em semblava grandios. Una mica més amunt s'hi trobava una torre magnífica amb un jardí esplèndid que durant molt de temps va albergar l'Escola Virtèlia. Jo vaig tenir la sort d'anar al Parvulari però quan van marxar a Muntaner em resultava massa llunyà.

Al darrera d'aquesta bonica torre s'hi trobava una masia amb camps de regadiu que estava tocant a aquesta plaça senyorial i per l'altra banda s'hi estenia un espai grandios i pelat del qual els nanos en fruïem molt corrent i saltant, i, a l'estiu, ai a l'estiu, ja ho esperàvem, doncs s'hi plantaven atraccions. Sobretot barques.

Hi havia pocs diners per a pujar-hi però quan l'avia o els tiets m'hi duïen, quin tip de voleiar amunt i avall i cada cop més amunt, fins a tocar el cel.

També recordo aquest tros de plaça amb delit, puig a l'estiu s'hi plantava l'home dels melons i les síndries i a casa, molts dies, el tiet ens donava aquesta

bona sorpresa. Però llavors no teníem neveres i havíem de baixar al carrer, anar al bar, i comprar gel per tal de mantenir **les fruites ben fresques. Però allò sí que donava gust. La síndria, sobretot, curulla d'aigua, regalimava cara i dits avall com si em volgués dir "renta't, nena, renta't"**.

I una mica més amunt, pujant cap a Nostra Sra. del Coll, arribaves a la Plaça de les Palmeres. Era un petit oasi amb arbres i bancs on cada 31 de desembre jo hi veia l'home dels nassos...

Al voltant de la placeta hi havia moltes botiguetes on els veïns hi paràvem a "repostar" abans d'emprendre les pujades dels carrers que ens portaven als nostres domicilis. Cal Biosca, ultramarins, la Victòria de la llet, el Forn, la Merceria...

Nosaltres per arribar a casa, fèiem més via pujant pel Passatge de Napoleó, que era i és encara molt costerut i llargarut, amb escales a banda i banda. No s'acabaven mai. Sort que els arbres que treien el cap per sobre de les parets ens oferien ombra i olors de tota mena. Hi havia llimoners i, a l'últim tram, un arbre desconegut per a mi, curull de "palosantos" que quan eren madurs queien a dojo sobre les llambordes, deixant una catifa d'esfèrics sanguinolents i sucosos que em feien fàstic. Us asseguro que els vaig avorrir i no n'he tastat mai més cap.

En acabar el passatge, arribaves a una placeta on tota la quitxalla del barri hi anàvem a jugar i, per Sant Joan, s'hi feia un bon foc. Tots els veïns ens coneixíem. La clínica Regina, que tenia la seva entrada per Nostra Sra. del Coll, abocava les finestres del quiròfan a la placeta i sempre se sentia aquella olor horrorosa de l'èter. No era gens agradable. Però des dels terrats, s'ha de dir que gaudíem d'una vista meravellosa sobre Barcelona. Quan obrien els llums de la Fira, a la nit, veies aquell ventall de focus de llum que es projectaven al cel i et deien: Teniu una ciutat preciosa!

HISTÒRIA DE L'ENTITAT

A l'any 1934 El Centre continuarà amb les seves activitats. De les notícies destacables, començarem amb la publicada en el número 122 de l'Or i Flama, al mes d'abril:

“El Beat Antoni Mª Claret.- El dia 25 de l'any que correm, a la Basílica de Sant Pere de Roma, seu principal de l'Església Catòlica, fou solemnement beatificat el venerable Arquebisbe de Cuba i fundador dels Missioners de l'Immaculat Cor de Maria, Antoni Mª Claret i Clarà.

Un català més que puja als altars a rebre la devoció dels seus conterrànics; un sacerdot més que orla la seva testa amb l'aureola resplendent de la santedat; fundador d'una Orde Religiosa que ha conquerit la glorificació per la seva labor edificant i apostòlica.

El P. Claret posseïa la ciència, gran teòleg, filòsof i escriptor, fou l'home més llegit del seu temps, el seu verb i la seva ploma eren popular a Catalunya; els seus nombrosos escrits i llibres estan saturats de doctrina i saviesa. (...)

Que la glòria del Prelat missioner del segle XIX no sigui mai oblidada pels catalans, que avui no han sabut honrar amb esplendidesa i alegria el fill preclar de Catalunya”.

El mes de juny, a l'exemplar 124 cal destacar l'escrit següent:

“JUNY – Juny granat, radiant de clarors; Tot ell dedicat a Déu Eucarístic, a l'Amor dels amors. Tota la natura mostra els seus encants, els seus esplendors. Ciutats i viles muntanyenques s'engalanen i els temple resten perfumats d'encens, car el Corpus Cristi surt dels sagraris per mostrar-se públicament als homes de bona voluntat. I em passar la Custòdia pels camps les

espigues humilment s'inclinen per la muntanya les ginesteres perfumen l'espai, i en la ciutat les multituds les testes s'acoten en passar Jesús Sagramentat. Místic jorn del Corpus Cristi, ¡com refrigeres el meu esperit, fent-me viure joiós i esperançat amb aquest tast de cel d'eternals clarors. Josep M. CAMPS”.

I del mes de Novembre, al número 126:

“Un sacerdot català, fundador i apòstol de Crist”

El dia 27 de gener d'enguany es complia el XXXVIII aniversari de la mort d'un il·lustre i benemèrit sacerdot català, espill de santedat, model d'enteresa i energia apostòlica, home d'oració i de virtuts cristianes, el Reverend Enric d'Ossó i Cervelló. Tanmateix, el Reverend Ossó no es gaire conegut del nostre poble, encara que siguin molt conegudes les seves filles espirituals, les religioses de la Companyia de Santa Teresa de Jesús. Els altres fets notables de la vida del venerable P. Ossó són: A) La seva vocació sacerdotal vinculada en l'amor de Ntra. Sra. De Montserrat. B) La seva devoció a Santa Teresa de Jesús. C) La fundació d'una orde religiosa. Vingué al món el dia 16 d'octubre de 1840 en el pintoresc poble

de Vinebre, de la província de Tarragona, diòcesis de Tortosa, tercer i últim fill de Jaume d'Ossó i de Miquela Cervelló.

Montserrat fou l'amor caríssim del P. Ossó, català de soca i arrel, amador de l'excelsa Mare i Senyora dels catalans. La Verge Bruna va inspirar-lo, beneir-lo i li donà forces per a les seves empreses. (...) El P. Ossó fundà a Tarragona la institució pedagògica molt eminent a la qual nosaltres hem de retre Homenatge d'admiració efusivament entusiasta. Dr. SERRA DE MARTINEZ"

"L'esperança és la paraula que Déu ha escrit sobre el front de cada home".

-VICTOR HUGO

-Gloria Soto

SORTIDES CULTURALS: CALÇOTADA

restaurant Coll de Nulles, a l'Alt camp. Després de dinar la sorpresa va ser baixar a les caves Magrinyà Calaf. La família cuida i mima la transformació del cava. A les caves ens van explicar que en el món dels cavistes existia un codi oral. Per exemple, quan s'anunciaven que tenien una partida de vi "canari"; això volia dir que cantava, que estava passat...d'aquest vi passat en feien vermut.

Culturals El Centre

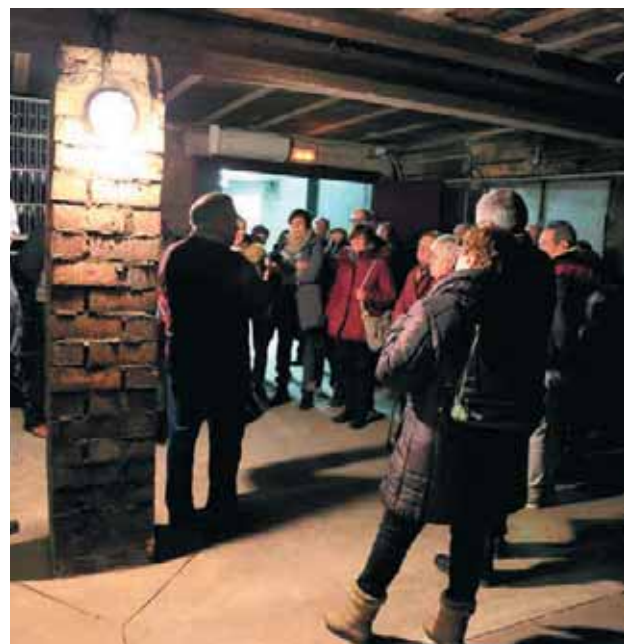
Adriana Vidal

En el 150è aniversari del Centre hem inaugurat les sortides culturals amb la calçotada, com cada any, que ja és tan típic i esperat per tothom. Aquest cop, el lloc escollit va ser la Casa Bofarull, que es troba al municipi dels Pallaresos. Aquesta masia amb molts anys d'història s'ha conservat gràcies a les visites programades.

A la Masia vam estar acompanyats una estona d'una de les propietàries, descendent dels Bofarull. La part d'història que ens va explicar és que la Casa Bofarull era una masia medieval datada des del 1367. El cognom Bofarull ha arribat fins a l'actualitat i són els hereus els que encara porten la gestió de la masia. El que va destacar és que cap a principis del segle XX, dos membres de la família, la Dolors i la Pepita, tenien una forta amistat amb el conegut arquitecte Josep Maria Jujol, a qui li van encarregar la restauració de la masia. Els diners per portar a terme la restauració sortien de la collita de les vinyes.

L'estructura de la masia era a la planta baixa, el celler, la cuina i el bestiar, a la primera planta els dormitoris i a la segona planta les golfes. Una de les intervencions de Jujol va ser pintar la porta que de les golfes condueix al terrat de groc de, que simbolitzava el Sol. Un altre dels detalls de Jujol són les parets del terrat pintades de blau, un blau molt característic de Jujol, que simbolitzava el mar.

Algunes de les curiositats que també ens van comentar és que durant unes obres que necessitaven fer per ampliar un dels espais, es van trobar amb uns frescos de sants i un sant sopar. Les reformes les van aturar immediatament per conservar els frescos. Vam poder visitar tota la masia i al pujar al terrat es veu molt clar el contrast de colors, el verd de les vinyes, el blau del mar o del cel, i el groc del Sol. Després d'estar a la Masia, ens vam traslladar al

MONESTIR DE LES AVELLANES

Ja es octubre i un nou curs s'ha iniciat i la sessió de "Sortides culturals" ja s'ha posat en marxa. Matinant més que l'última, a les 7.30 sortíem de la Via Augusta cap a la Noguera per visitar el Parc Astronòmic del Montsec, a Àger i després, a la tarda el Monestir de les Avellanes.

A mig camí, férem una parada per fer un suculent esmorzar típic català: pa amb tomàquet, embotits diversos i truita de patates. (No recordo el lloc).

Un cop acabar, emprenguérem viatge cap al Parc Astronòmic del Montsec (PAM) que teníem la visita a les 11. El PAM va ser una iniciativa del Govern de CAT. per la realització de recerca, divulgació de la ciència, especial de l'Astronomia. Allà, en un observatori-aula amb els visitats asseguts i mig estirats, vàrem poder observar el firmament tant de dia com de nit, amb les constel·lacions, les estrelles i tot amb les explicacions que ens anava fent el monitor. Per últim ens va obrir una finestra amb una gran amplada, on vàrem poder observar tota esplendor del Montsec, amb un sol radiant que havia desfet tota la boira que havíem trobat pel camí.

Com la visita ja s'havia previst llarga, pujarem al Bus que ens portaria al Monestir de les Avellanes, on teníem reservat pel dinar. En una àmplia carpa preparada, hi havia les 4 taules rodones amb els noms dels comensals. Un cop asseguts cada taula va iniciar la seva conversa seguida de rialles i xarrameca.

A les 5 de la tarda, l'hora de les coses importants, ja teníem concertada la visita al monestir. El germà Simeó Camprubí va ser el que va transportar-nos a 852 anys abans. Va dir-nos que "les avellanes" deu vindre corrupció inicial, que hauria de ser "b" en lloc de "v". Així s'entén millor, ja que en el poble no hi ha ni un ave-

llaner, però si una pedra tosca anomenada "abellera" d'abella. Així doncs, 1 febrer 1.166, es va començar la construcció d'aquest monestir, Santa Maria de Bellpuig de les Avellanes. És murallat amb 3 portes. El seu escut és una campana, flor de lis, bàcul i barret de bisbe.

La muralla es va destruir i reformar segons les necessitats actuals. Hi ha 3 lledoners monumentals (300 anys)

Una de les portes és d'estil gòtic i és la de l'església. Allà es troba el panteó dels comtes d'Urgell, ...???, que en l'actualitat els originals es troben a Nova York com moltes peces romàniques. Només tenen la part artística, perquè la part humana va ser dipositada en un altre lloc. Després de la reconstrucció el 1956, les restes dels comtes van ser tornades al monestir, en uns miserables sepulcres que el Ministeri de Cultura va facilitar. L'església està molt reconstruïda amb la mateixa pedra del seu origen. El claustre també és romànic. Aquí es nota més la restauració. Als finestrals de l'església es troben uns vitralls amb figures de sants de la província de Lleida. En el Museu de Lleida, es troba una talla de Santa Maria de Bellpuig que el seu autor es Bartomeu de Rubio.

Després de la desamortització de Mendiazaval, el 1835 va quedar deshabitat, amb el consegüent espoli i destrucció dels seus béns, fins que el 1910, la congregació de Maristes, va adquirir el monestir com a seminari de formació i noviciat de noves vocacions. **També per ser una casa dedicada als joves, s'hi celebra des de 1974 la Pasqua de les Avellanes. El seminari va tancar les portes el 1995, convertint-se amb un Monestir de portes obertes.**

-Adriana Vidal Octubre 2018

SANT JOSEP DE LA MUNTANYA

Aquest any 2019, dins la programació d'actes per la celebració del 150 aniversari d'El CENTRE, hi ha hagut (i de ben segur hi haurà) moltes jornades inoblidables, però segur que la d'avui, 2 de març serà una d'elles. I estic segur que aquesta serà també l'opinió de la majoria dels que avui hem pogut gaudir de la visita al santuari de Sant Josep de la Muntanya.

Primer de tot vull donar les gràcies a la Madre Maria del Carmen, que ens va rebre amb tota cordialitat i ens va donar les gràcies per la visita i seguidament ens va acompanyar (amb el seu megàfon i amb aquesta gràcia i simpatia tan habitual en la gent andalusa) per totes les dependències del santuari, explicant-nos amb tot detall la història, la filosofia i els valors que defensen des d'aquesta magnífica Obra.

Ella ens va fer descobrir Ana-Josefa Pérez Florido ("Madre Petra"), la fundadora de l'Obra, una dona amb una empena i una capacitat poc habituals de reconèixer en una dona al segle 19. Tal com se'ns va explicar va arribar a Barcelona el 1886, procedent d'un petit poble de la província de Màlaga, amb l'únic equipatge del qual portava a sobre, però amb una missió, segons ella per encàrrec de Sant Josep, de treballar per als més necessitats en especial els nens i nenes. Al cap de 9 anys de la seva arribada, el 1895 i gràcies, segons ella, a la generositat dels catalans va aconseguir posar la primera pedra de l'edifici, en uns terrenys, fruit d'una donació, en un lloc aleshores apartat i inhòspit anomenat

"Muntanya pelada" però avui al centre del barri de Gràcia i 7 anys més tard el 1902 va poder ser inaugurat el Santuari.

Quan Madre Petra parlava de generositat de ben segur que pensava també en Francesc Berenguer i Mestre, autor del projecte i la direcció de l'obra i a qui els socis d'El Centre coneixem bé, ja que és l'arquitecte autor del projecte i execució de l'actual seu del Centre Moral i Instructiu del carrer Ros de Olano. Francesc Berenguer era soci d'El Centre, deixeble, amic i col·laborador de Gaudí i tots els que el van conèixer han reconegut la seva generositat i bonhomia i no tinc cap dubte que Madre Petra no va tenir mai cap problema amb ell, ni l'ordre tècnic ni en l'econòmic. També va col·laborar en la decoració interior i el mobiliari litúrgic, altars, pulpits i confessionaris.

Madre Petra va voler contagiar a tothom la seva devoció per Sant Josep i ben aviat fins i tot abans de la inauguració del Santuari i mentre van durar les obres de l'Església, la imatge va ser exposada a un altar provisional on podia ser venerada per tothom que ho volgués. Va ser així que per la voluntat dels visitants va rebre el cognom: San José "El de la Montaña". Ben aviat es van conèixer alguns miracles que es van produir i va començar a venir gent de tot arreu i també de l'estranger. Va ser considerat un miracle el que la imatge del Sant fes un moviment inexplicable per ser una

imatge de fusta. Un altre va ser la curació clínicament inexplicable, d'una dona a la qual li havien d'amputar una mà i que havia demanat ajuda al Sant en una nota escrita amb la mà malalta. Aquest fet es van propagar ràpidament i encara avui són milers cada any els que fan peticions a Sant Josep per escrit.

La visita de més de dues hores ens ha permès admirar l'Església i els seus espectaculars vitralls, la capella del Santíssim i les magnífiques pintures murals, la primera capella on va ser enterrada la fundadora fins al 1936 i la nova i més moderna inaugurada al 1972. Finalment els jardins i la residència on viuen els menors i adolescents que l'Obra té en acollida i també l'impremta que durant molts anys va permetre a molts joves tenir un futur professional en bones condicions.

Tot plegat ens ha permès conèixer la importància de la Institució i de la gran labor que un dia, va començar una religiosa andalusa però que avui, 117 anys més tard, continua viva i amb tanta força com el primer dia. I tot això a més de la visió de futur, l'empenta i l'obstinació de Madre Petra, també ha estat possible gràcies a tota la gent que després d'ella ha fet possible arribar fins avui..

DES D'ITÀLIA A UNA ILLA DESCONEGUDA: PAOLO COGNETTI

Les vuit muntanyes, de Paolo Cognetti: de gran poeticitat, és una novel·la d'amor a la muntanya i d'homenatge a l'amistat. Dividida en tres parts rescatem la història de dos nois, en Pietro i en Bruno, que traven una relació basada en el paisatge, per a un quotidià i per a l'altre estacional. En Pietro és segurament el personatge que encarna en si mateix la lluita per la defensa d'una manera de viure, rotundament lligada a la natura, que arriba a ofegar-lo. El llenguatge és d'una bellesa extraordinària. Queda't amb mi: una escriptora nigeriana, Ayobami Adebayo, ens ha deixat absolutament bocabadats amb aquesta novel·la per l'estranya i inèdita barreja que subscriu entre tradició i modernitat. Si bé la formació i els diàlegs dels personatges principals els identificaríem com a propis, el rerefons de creences tribals i la ignorància sexual arrossegada encara per les dones colpeix el lector europeu. És la història d'una dona que necessita concebre un fill per a seguir essent l'única dona del seu matrimoni en una societat polígama. Us la recomanem molt: és tendra, és impactant i, sobretot,

és un apropament a una realitat ben llunyana per a nosaltres.

El ferrocarril subterrani, de Colson Whitehead: aquest "ferrocarril subterrani" és una metàfora que vol reflectir tota la lluita que va acompanyar la fugida i alliberament dels esclaus a Estats Units. Malgrat que l'esclavatge nord-americà és un tema molt sovintejat, Whitehead ens ofereix una visió totalment nova sobre un episodi desconegut: la resistència que alguns blancs van oposar-hi arriscant la seva pròpia vida, creant unes línies de rescat i fugida per als negres que gosaven posar-se en marxa. Whitehead no s'entreté en detalls escabrosos que coneixem sobradament per altres novel·les, sèries i pel·lícules; en canvi, ens fa conèixer projectes avortats com una població enterament formada per negres en un estat de blancs, amb una discussió de rerefons compartida per uns i altres sobre la conveniència de viure en poblacions separades racialment o barrejats.

El senyor de les mosques, de William Golding: aquesta obra va provocar una certa decepció i força patiment, com a acostuma a passar quan la crueltat té

-com a actors i víctimes- nens i adolescents que normalment volem lliures de les perversions més abjectes de què és capaç l'ésser humà. A ran d'un accident d'avió, un grup de nens d'edats ben variades es troba sol en una illa deshabitada. En un primer inici s'organitzen seguint les formes a què estaven acostumats en la seva procedència anglesa, fins i tot instauren un sistema parlamentari on una conquilla dona dret a paraula; però l'escassetat i la rivalitat adolescent divideix els nois en dues societats antagòniques: caçadors i dictadors contra recol·lectors i parlamentaris.

Esperem que aquestes ressenyes us facin entrar el cuquet de la curiositat i us animeu a llegir alguna d'aquestes obres literàries. Bona lectura!

-Muntsa Farré

ELS VOLUNARIS DE LA LLIBERTAT DE GRÀCIA

Una de les coses que va dur la Revolució del 18 de Setembre de 1868 fou el naixement d'una nova milícia o força civil armada amb el nom dels Voluntaris de la Llibertat. Aquest fet es va produir espontàniament pocs dies després del pronunciament de Prim a diferents llocs d'Espanya. Aquests cossos armats, que sorgien com a defensors de les llibertats democràtiques i de l'esperit d'aquesta Revolució, obtingueren el suport tant dels progressistes com dels republicans, però aparegueren i començaren a funcionar d'una manera anàrquica i incontrolada.

Pel que fa a Gràcia, en aquells moments municipi independent i amb una població de més de 20.000 habitants, també es va crear, el 30 de setembre de 1868, sota l'autorització de la Junta Revolucionària, una companyia dels Voluntaris de la Llibertat, anomenada Veterana, els membres de la qual havien lluitat anys abans per la llibertat. Aquesta força a començaments del mes de novembre de 1868 estava formada per setanta homes.

Però aquesta milícia només estava formada per homes armats sense cap mena de divisa que els diferenciés d'una partida armada o de voluntaris d'alguna altra població. Per aquesta raó, Josep Fabra –pare de Pompeu Fabra i alcalde de la vila en el moment de produir-se la revolta de 1870– va demanar permís a la Diputació de Barcelona per emprar 40 escuts del fons d'imprevistos per dotar els integrants d'aquesta força armada d'una gorra de l'estil de

la que utilitzaven les milícies d'aquesta institució.

De la uniformitat de la companyia de Gràcia en tenim constància per una fotografia de 1869, en la qual apareixen cinc membres, sabre en mà i en diferents postures, vestits amb guerrera, pantalons amb polaines, espadnyes i una barretina amb un plegat especial que recorda un quepis. Sota la referència de «la Companyia de Voluntaris de la Llibertat», només hi ha el nom de tres dels qui hi apareixen, que són els tres del mig, per l'esquerra: Francesc Puigjaner Gual, Francesc Derch i Domingo Perramón i Fargàs, prohoms de Gràcia i amb una arrel a la vila de moltes dècades. Dels diferents problemes que sorgiren amb el tema dels Voluntaris de la Llibertat, un dels que va portar de cap l'alcalde Fabra fou la intromissió, en múltiples ocasions, de diferents escamots d'aquesta força provinents de la ciutat de Barcelona.

Un altre dels maldecaps va ser el de la manca d'armes, per la qual cosa l'alcalde Fabra va explorar la possibilitat d'aconseguir-les de l'Ajuntament de Barcelona, de la Diputació Provincial o del governador de la província. Anà de port en port per poder augmentar la força de reacció de la milícia de Gràcia.

De com va acabar la companyia de Gràcia, de moment, no se n'han trobat documents. El cert és que Francesc Derch, el 1869, va fer una proclama contra les quintes des del balcó de l'Ajuntament i, un any més tard, encapçalà la revolta graciense, ja que fou elegit cap dels revoltats.

-Josep Maria Contel
Taller d'Història de Gràcia
Centre d'Estudis

VIVÈNCIES D'UN HOME SENZILL: AIXÒ ÉS TEATRE

Els focus il·luminen l'escenari. El director ha cridat: "Silenci, comencem". Un lleuger xiuxiueig de veus apagades i els actors es posen a la feina. És de nit i fa fresca. Dins del teatre es respira una lleugera barreja d'humitat i de lloc vell. Fa més de cent anys que allí, a Gràcia, en aquell lloc que jo trobo meravellós, els amants de Talia, juguen a interpretar personatges. Allí s'ha rigut, s'ha plorat i hi ha hagut tragèdia i també alegries. Jo estic dins del meu ambient, estic al lloc que m'agrada i a on puc fer volar la meua imaginació. Tant puc ser un malvat que busca només el seu profit, com puc ser el bo d'en Pierrot, o bé el veí de la senyora ben plantada que em fa l'ullet.

Això em permet viatjar a través del temps a èpoques llunyanes o, perquè no, també futures. Tot és possible al teatre, per això quan haig de representar una obra, m'abstrec totalment i em poso a les ordres del director. El que ell em mani, faré. I quan he de sortir a escena, començo a notar aquell lleuger tremolor de cames i aquelles pessigolles a l'estómac. Una suor freda m'amara les mans, i és llavors, només llavors, quan gaudeixo plenament d'aquell art que em fa totalment feliç. Això és teatre! Fa sis anys que el vaig descobrir,

allí, en una petita sala de Vilafranca, on una noia jove, la Marina, directora novell i persona entranyable, em va ensenyar a vibrar mentre actuo. El meu primer paper protagonista va ser precisament allí, al teatre Municipal de Vilafranca, quan vaig intentar emular, oh il·lús de mi!, al gran Woody Allen, en l'obra "Ombres i boira". Va ser allí on aquell cuquet que ens envia la deessa grega, va penetrar dins del meu cos i em va fer un home de teatre.

Un senzill home de teatre que gaudeix i ho passa bé transmetent les seves sensacions al públic fidel. Això és teatre! Dins d'un assaig o d'una actuació, no val res més.

No val que estiguis angoixat per problemes familiars, no val pensar en que la pensió és massa justa per arribar a fi de mes. No és vàlid sentir-te trist, o content, o eufòric, o miserable. Allí només val ser el teu personatge. Has de ser ell i només ell. Tot el demés, no importa. Allí em sento com el pallasso de circ que té que fer riure als nens quan, potser, la

seua ànima està destrossada per la tragèdia del seu infant que està malalt. Allò també és teatre! Ara, estic a punt d'estrenar "Jekyll & Hyde", un musical de Leslie Bricusse i Frank Wildhorn. Quan els focus m'il·luminin el rostre i la foscor de la platea no em deixi veure les cares del públic assistent (la

quarta paret), em deixaré anar, cantaré i em submergiré dins del meu personatge: Sir Danvers Carew.

Allí explicaré la glòria i la misèria del meu futur gendre, el doctor Henry Jekyll, un home entregat en cos i ànima a salvar la bogeria al seu pare. I això li mostraré a aquell públic amatent, que veurà quan terrible pot ser la condició humana. I quan l'obra arribi al final i aquell teló baixi lentament, jo, amb el front ple de gotetes de suor, sortiré al costat dels meus companys a saludar a l'escenari, a rebre els aplaudiments d'aquella gent que ha gaudit de l'obra. Però, de ben segur, que no l'hauran gaudit com nosaltres, els petits deixebles de Talia. Això és teatre. El teatre és això!

-Josep Aquilina

ELS OCELLS

La immensa majoria d'ocells només viuran un parell d'anyets més, i una minoria privilegiada i beneïda amb el do d'una vida llarga podran batre rècords de 6, 7 o 8 anys de vida

Des que vivim en un poblet petit, la nostra distracció són els ocells. I també la nostra feina, doncs els hi posem menjar en uns platets, i aigua a la font, dues vegades al dia. És curiós veure com coneixen l'espai, com cerquen les molletes de pa, com es multipliquen les espècies que venen a alimentar-se i a jugar a l'herba. Tenim ocellets petits: pardals, pit-rojos, orenetes, i també ocells grans: coloms, garces i tórtors.

El primer que cal dir és que en la majoria d'espècies, solen tenir niuades nombroses. La mortalitat durant la seva primera tardor-hivern és brutal, de forma que només el 20-30% dels nascuts aquesta primavera arribaran vius a l'època de cria de l'any vinent per poder reproduir-se. Això és així, tant per ocells sedentaris com per migrants de llarga distància. Doncs bé, no us penseu que si aquests ocells superen el seu pri-

mer hivern els espera una llarga i productiva vida; en realitat, Però serà una minúscula minoria. Un grup d'ocells especialment llongeus són les aus marines; deu ser que l'alimentació a base de peix és més saludable que la carnívora, insectívora i granívora perquè els rècords de longevitat en el món de les aus han estat sempre en poder de baldrigues, albatros, etc.

Els ocellets petits, tal i com he comentat viuen molt pocs anys, però hi ha rècords d'autèntics Matussalems que realment impressionen. Per exemple, el pardal de bardissa pot arribar a viure 20 anys, una barbaritat! I el pit-roig també uns 19 anys, la qual cosa és ben increïble.

És molt curiós observar als pardals quan baixen a menjar. Sempre van junts la parella i els filllets, als que ensenyen a volar. I és entranyable veure com els hi

acosten a la boca les petites molles de pa, i més curiós encara, demostren intel·ligència. Com que les molles de pa són molt dures i seques, les suquen en l'aigua perquè s'estovin, i així les puguin empassar sense problemes. No em direu que no són llestos! Em van impressionar.

El que m'énerva de debò, és quan al matí trobo algunes plomes escampades per terra. Déu meu, ja ha entrat el gat del veí, i se m'ha menjat un ocellet. No és broma! És la pura veritat!

Bon birding!

-Marta Bayo

L'OCELLET
(FRANCESC PUJOLS)

L'OCELLET NO VOL VOLAR
JA VOLARIA
JA VOLARIA.

L'OCELLET NO VOL VOLAR
JA VOLARIA
SI FOS CLAR.

L'OCELLET AIXECA EL VOL
CANTA I VOLA
CANTA I VOLA.

L'OCELLET AIXECA EL VOL
CANTA I VOLA
QUE FA SOL.

EL PEIX I L'ORONETA
(JOANA RAPALL)

EL PEIX VOLDRIA VOLAR
CEL AMUNT, COM L'ORENETA:

-VEIG EL CEL TAN GRAN I CLAR
QUE LA MAR EM SEMBLA ESTRETA.

-TENS L'AIGUA BEN TRANSPARENT...

-MÉS HO ÉS L'AIRE QUE RESPIRES.
JO NO VEIG EL SOL IXENT
I TU CADA DIA EL MIRES.

-TU VEUS NACRES IRISATS,
CORALLS I PERLES POLIDES.
SOM EN DOS MONS SEPARATS;
SÓN DIFERENTS NOSTRES VIDES.

-TU TENS L'ALA LLIURE I NETA.

-TU, L'ESCATA DE COLORS;
PEIX, NO SIGUIS ENVEJÓS!

-M'AGRADES TANT, ORENETA!

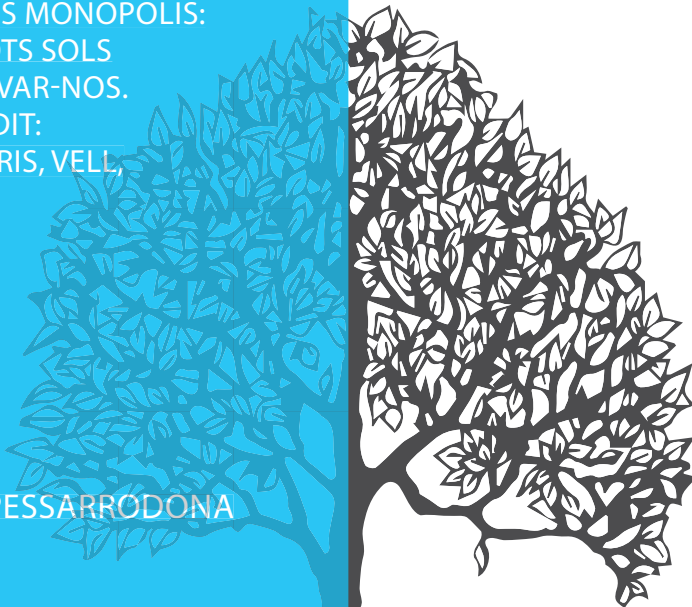
-DONCS SI TREUS CADA MATÍ
EL CAPET FORA DE L'ONA,
ENS MIRAREM UNA ESTONA.
TAMBÉ M'AGRADES A MI!

**CARNET D'IDENTITAT
FEBRER 1969**

QUAN HAGI PASSAT AQUEST TEMPS,
I LA HISTÒRIA SE N'APROPIÏ,
ESPERO TROBAR-ME BEN LLUNY
-CREMADES TOTES LES NAUS
QUE TEMPTIN AL RETORN.
DEIXARÉ, JA REFETS,
ELS PATRIOTES D'OFICI.
M'INSTAL·LARÉ DE PR ÒFUG
-OFICI SEMPRE POÈTIC.
LLEGIRÉ, DE TANT EN TANT,
ELS DIARIS I M'ESGARRIFARÉ
DE VEURE NOVES TEMPESTES.
AQUÍ, PROBABLEMENT, NAIXERAN
NOUS CALBS QUE DETENTARAN,
EN NOM D'ANTICS I PERILLOSOS
CÀRRECS SUBTERRANIS,
LES MÉS PRÒSPERES GERÈNCIES.
I ELS POLEMISTES, QUE QUAN
NO TENEN TEMA L'INVENTEN.
NO VOLDRÉ SABER RES
DELS QUI XUCLEN DELS MONOPOLIS:
ELS DEIXARÉ TOTS SOLS
LA FEINA DE SALVAR-NOS.
JA HO HE DIT:
LLEGIRÉ ELS DIARIS, VELL,

-MARTA PESSARRODONA

FOSC DE LLUM EL MAR
ELS PEIXOS RIUEN
LLUMS DEL CAPVESPRES

HA TORNAT HARU (PRIMAVERA)
COM PALETA DE PINTOR
CABELLS DAURATS

TEMPLE DE PEDRA
AL TERRA FULLES VERDES
PEDRES AL TEMPLE

NO VOLEN OCELLS
OLOR A TERRA MOLLA
ESCRIC AL VIDRE

ADRIANA VIDAL

SOCIETAT

Lamentem comunicar-vos la defunció de:

ADELAIDA CARRILLO MARÍN

Vesàvia d' Èric Ruiz Mejias

MERCÈ HERRERA MAS

Mare de M. Mercè Llansa Herrera, sogra de David Casas Vall i àvia de David Casas Llansa i Paula Gil Llança

BERNARDINO FRANCO MARTÍNEZ

Pare de Joan Franco, sogra de Núria Cabestany i avi de Mar Franco i Estel Franco

JOSÉ MANUEL BARREDO

PILAR LEGUA

Mare de Luís Martín, sogra de Rosa Alcober

JELI

Fill de Josep Luís Gascón

NICOLÀS VASAS GUILERA

Pare de David Casas, avi de David Casas Llansa, sogra de Mercè Llansa

ANTONI SANTALÓ CASES

Pare de Josep-Lluís Santaló

JOSEP PLAYAN URÍOS

Germà de Joan Guinart, cunyat de Rosario Rufino, tiet de Ferran Guinart, tiet de Mar Guinart

El nostre més sincer condol a tots els familiars.

La
Salle
Gràcia

MAL
PA
SO

ANTOJITOS
MEXI
CANOS

C/ Girona, 59
08009 Barcelona
934 61 30 60

Restaurante

Desde 1974

Il Commendatore[®]

C/ COMTE D'URGELL, 2477
08036 BARCELONA
TEL. 93 3022 55 53

www.ilcommendatore.com

FORN DE PA

Pastisseria

Santa Clara

Reposteria i degustació

Artisans des de 1951
Travessera de Gràcia, 210
Tlf. 93 213 51 63 Mov. 652 866 900
08012 Barcelona

Pa artesanal
Dietètic
Règim
Ciabatta
Fibres
Pans especials

Pastisseria
Reposteria
Pizzes variades
Canapés
Pastes de te
Figures de pa

L'independent
de Gràcia

Fes-te'n soci!

www.independent.cat

dbcoop *Solucions*
scc1 *gràfiques*

c. Sant Lluís 11 local 1 08012 Vila de Gràcia
Tel. 93 242 01 99 db@dbcoop.cat
www.dbcoop.cat

Restaurante

Desde 1972

la mamma[®]

C. VILLARROEL, 247
08036 BARCELONA
TEL. 93 430 00 58

www.lamamma.es

Annabel

Floristeria

Clari

De Dilluns a Dimecres
de 9 a 13h

Dijous i Festes
de 10 a 13h

C/ de Gràcia, 119
Tel. 93 213 51 00
Fax 93 213 51 42

C/ Antoni, 13
Tel. 93 237 02 40

ENTITATS
amb

Càritas
Diocesana de
Barcelona

Creu de Sant
Jordi 1994

FEDERACIÓ DE GRUPS
AMATEURS DE TEATRE
DE CATALUNYA

**Generalitat
de Catalunya**

Col·lectiu d'entitats
culturals històriques
de Gràcia **G6**

**Federació d'Ateneus
de Catalunya**

Associacionisme Cultural Català

**Diputació
Barcelona**

**Cens d'entitats de foment
de la llengua catalana
de la Generalitat de Catalunya**

Medalla d'Or de la Ciutat
al Mèrit Cívic

Centre Moral i Instructiu de Gràcia

Direcció: Ros de Olano, 9 08012 Barcelona Telèfon: 93 218 19 64

email: elcentre@elcentregracia.cat Facebook: [@elcentregracia.cat](https://www.facebook.com/elcentregracia.cat) Twitter: [@elcentregracia](https://twitter.com/elcentregracia)